

PROPOSTA DIDÀCTICA A PARTIR DE LA PEL·LÍCULA "A LES CINCO DE LA TARDA"

PAUTES PER AL TREBALL SOBRE LA PEL·LÍCULA

1. Presentar la pel·lícula previ al visionat i a partir de la caràtula.

2. Fitxa tècnica:

2003. Irán, França. 105 min.

Direcció: Samira Makhmalbaf

Guió: Samira Makhmalbaf, Mohsen Makhmalbaf

Fotografia: Ebrahim Ghafori

Música: Mohammad Reza Darvishi

Montatge: Mohsen Makhmalbaf

Intèrprets: Aghelah Rezaie (Nogreh), Abdolghani Yousefrazi (Pare), Razi Mohebi (Poeta), Marzieh Amiri (Cunyada)

3. **Sinopsi:** Tras la caiguda del règim talibà a l'Afganistan, es van reobrir les escoles per a les nenes i les dones. Una d'aquestes joves, la Nogreh, que viu al Kabul post-bèl·lic, ha d'anar a l'escola d'amagat perquè el seu pare no s'assabenti. Ella hi va de totes maneres perquè vol estudiar i preparar-se per a ser presidenta del país. Aquest és el seu somni.

La Nogreh ha de combinar la cerca d'aigua i aliments amb la seva assistència clandestina a l'escola laica. El seu pare és un creient religiós i practicant de l'Islam que lamenta la pèrdua de valors en la societat afganesa. Mentre que la seva filla, la Nogreh, desitja un canvi cap una societat democràtica, on les dones puguin tenir els mateixos drets, i que la dona pugui arribar a ser presidenta. Però la vida és terriblement difícil en els seu país. El pare de Nagreh, la seva cunyada i ella mateixa es veuen contínuament forçats a canviar de lloc per tal de trobar subsistència.

El títol de la pel·lícula "*A las cinco de la tarde*", fa referència a dos aspectes: un, al moment en que la protagonista ha de tornar a la crua realitat de trobar aigua sota un sol infernal a les cinc de la tarda, i un altre aspecte a que fa referència el títol, és al del poema de Federico García Lorca.

4. Samira Makhmalbaf. La directora

Samira Makhmalbafa, va néixer el 15 de febrer de 1977 a Teheran. Filla d'una família relacionada amb món del cinema, quan tenia 8 anys va participar en una pel·lícula del seu pare *The Cyclist*. Entre 1994 i 1997 estudiar cinema a una escola privada on va produir els seus primers documentals: *Desert i Painting Schools*.

Al 1997 va dirigir la seva primera pel·lícula: *Sib (la Poma)*.

El 2000, va dirigir pel·lícules com *Takhésiab (la Pissarra)* i *Panj é asr (A les cinc de la tarda)*, ambdues guanyadores del Premi del Jurat del Festival de Cannes.

- Busca més informació relacionada amb la directora de la pel·lícula.
- Com és que sent de nacionalitat iraniana, el guió i el context que narra té lloc a l'Afganistan?

5. Algunes qüestions per al debat i la reflexió posterior:

- Observar com van vestides les dones quan van pel carrer.
- El burka és una de les imatges en les que més s'ha posant la mirada com a símbol de repressió i opressió de les dones. Ha estat sempre un símbol de repressió i opressió per les dones afganeses?
- Nom de la protagonista i personatges importants.
- Observa atentament el diàleg entre la professora i les alumnes de l'escola laica on de manera clandestina assisteix la protagonista. Minut 6'20 – 9'47.

- Quines diferències trobes entre aquesta imatge i l'anterior?

- Dificultats de convivència entre les persones refugiades. Escolta i observa atentament: perquè si totes pateixen situacions semblants i tenen problemes, es discuteixen i es barallen. Per quins motius?
- Què hi fa un soldat d'origen francès en mig de un lloc aïllat?

- En aquesta escena, minut 54 de la pel·lícula, després d'un llarg peregrinatge per buscar un llos on poder descansar i recuperar forces, la Nagreh es troba amb un soldat. Escolta atentament les preguntes que li fa i el desconcert entre el soldat i les qüestions que li planteja la protagonista.

- Aquesta és una de les escenes finals del film. Mentre van caminant la protagonista va recitant una estrofa del poema que li ha ensenyat el seu amic, i que fa referència al poema del mateix títol de Federico García Lorca.

A las cinco de la tarde:

¡Ay, que terribles cinco de la tarde!

¡Eran las cinco en todos los relojes!

¡Eran las cinco en la sombra de la tarde!

- Quina relació creus que pot tenir aquest poema amb el títol de la pel·lícula?
- Creus que el final d'aquesta pel·lícula té una mirada de futur?
- Com escriuries tú aquest final?

6. Altres propostes per complementar aquesta pel·lícula:

- Entre el 2003 i el 2023, la situació a l'Afganistan ha canviat?
- Hi ha dos moments cronològics entre aquests anys: primera arribada dels talibans al poder, una primera transició quan intervenen les tropes dels EUA i els seus aliats (de l'OTAN), i la segona ocupació del poder dels talibans al 2022. Si durant aquesta transició amb el govern del president Karzai i el suport de

moltes ONG'S es van recuperar alguns dels drets fonamentals per a les nenes i les dones, 20 anys després sembla que es torni al punt de partida.

- Situació actual al país pel que fa els drets fonamentals de les nenes i les dones. El dret a una educació, a poder anar a l'escola, que les dones puguin tenir accés a la sanitat i a moure's pel carrer sense dependre d'un familiar masculí: pare, germà, marit...

7. QUÈ PODEM FER?

- Escolta l'entrevista amb la Nadia Ghulam:

<https://www.youtube.com/watch?v=TwNsIIRoRpQ>

- Busca més informació sobre la seva organització: "Ponts per la pau".
- Comenteu entre totes i totis, aquestes iniciatives i com poder col·laborar.

8. EN CATALÀ. Fer una ullada i llegir el text de la lletra i la cançó "Baraye".

https://www.youtube.com/watch?v=LY_U5QfeQQc.

Per ballar al carrer
Per la por a besar
Per la meva germana, la teva germana, les nostres germanes
Per canviar els cervells erosionats
Per la vergonya, per la falta de diners
Per l'anhel d'una vida normal
Pel pobre nen que busca en les escombraries i els seus somnis
Per aquesta economia planificada
Per aquest aire contaminat
Per Vali-'asr i els arbres marcits
Per Pirūz i la seva probable extinció
Pels innocents gossos prohibits
Pels plors sense parar
Per la imatge de la repetició d'aquest moment
Per la cara del riure
Pels estudiants, Pel futur
Per aquest paradís obligatori
Pels intel·lectes empresonats
Pels nens afganesos
Per tots aquests "per"s que no tenen repetició
Per tots aquests cants buits
Per l'ensulsiada de les cases de palla
Per la sensació de pau i tranquil·litat
Pel sol després d'aquestes llargues nits
Per les pastilles de la malaltia mental i l'insomni
Per l'home, la pàtria, la prosperitat
Per la nena que desitjaria ser un nen

Per la dona, la vida, la llibertat
Per la llibertat
Per la llibertat
Per la llibertat

9. Altres iniciatives i propostes:

- Les concentracions de cada dissabte en suport de les dones del'Iran.
- Les vigílies contra les guerres de Dones x Dones cada dijous a la plaça de Sant Jaume de les 19 a les 19.30 h

Situación mundial de la educación de la mujer

(Datos tomados de Entreculturas.org)

Por pobreza se entiende tanto el no tener cubiertas las necesidades básicas (atención sanitaria, nutrición, educación), como la falta de oportunidades y opciones para poder acceder a préstamos, tierra, herencia, el reconocimiento de su trabajo y la participación en decisiones del hogar y de la comunidad.

Teniendo en cuenta esta definición, se puede afirmar que las mujeres siguen siendo las pobres entre los pobres. Las mujeres constituyen el 70% de la población que vive en estas circunstancias.

La educación es una pieza clave para salir de esta situación. La privación del acceso a este derecho se agrava en el caso de las mujeres. A pesar de las metas marcadas por los Objetivos de la Declaración del Milenio, en cuanto a la educación primaria, (promover la equidad de género y la autonomía de la mujer – con la meta de eliminar las desigualdades de género en la educación primaria y secundaria preferiblemente para el año 2005, y en todos los niveles de la educación antes del final de 2015), todavía la población femenina representa dos tercios de la población analfabeta. Por otra parte, de las evaluaciones realizadas sobre el cumplimiento de los compromisos con las mujeres suscritos en Beijing en 1995, se concluye que «en todas las regiones del mundo hay muchas mujeres que están realmente peor ahora de lo que estaban diez años atrás» (WEDO, «Beijing Traicionada», 2005).

Algunos datos sobre el estado de la educación de la mujer:

- De cada 100 niños sin escolarizar, hay 115 niñas en la misma situación. Aunque la brecha de género se ha ido cerrando a un ritmo constante en las últimas décadas, aproximadamente 1 de cada 5 niñas que se matriculan en la escuela primaria no llegan a finalizarla. (UNICEF: Estado Mundial de la Infancia. 2007).
- 569 millones de mujeres no saben leer ni escribir. («En lucha. Las mujeres y sus derechos» de Nikkita Van Der Gaag. 2005)
- 86 millones de mujeres jóvenes son analfabetas. («En lucha. Las mujeres y sus derechos» de Nikkita Van Der Gaag. 2005)

- 87 millones de niñas no van a la escuela. («En lucha. Las mujeres y sus derechos» de Nikkita Van Der Gaag, 2005)
- Los países de mayor disparidad entre los géneros en la educación primaria han logrado aumentar el porcentaje de niñas matriculadas en las escuelas. Aún así, esta disparidad sigue siendo un motivo de suma preocupación en Asia meridional, el África subsahariana y Asia occidental. (Informe Secretario General ONU, 2005.).
- Aunque actualmente existen evidencias de progresos a favor del derecho a la educación de las niñas en Bangladesh, Brasil, Camboya, Gambia, Sri Lanka y Túnez, la situación de desventaja en casi todo el mundo no ha variado sustancialmente («La Educación como derecho humano», UNESCO Etxea, 2005)
- En la mayoría de las regiones en desarrollo, las niñas tienen menos probabilidades que los niños de terminar la escuela. En Sierra Leona, 300.000 niños en edad escolar no están matriculados: el 60% son niñas («La Educación como derecho humano», UNESCO Etxea, 2005)